

Drážní úřad
Wilsonova 300/8
121 06 Praha 2 - Vinohrady

Č. j.: 1-706/05-DÚ

Metodický pokyn
pro získání odborné způsobilosti k řízení drážních vozidel nebo lanových drah

(úplné znění s účinností od 01.02.2009)

I. Úvod

1. Tento metodický pokyn je určen pro zájemce o získání odborné způsobilosti k řízení drážních vozidel na dráze celostátní, regionální a na vlečce nebo odborné způsobilosti k řízení lanových drah v souladu s ustanoveními § 45, § 46 a § 46a [zákona č. 266/1994 Sb.](#), o dráhách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dráhách“) a [vyhlášky č. 101/1995 Sb.](#), kterou se vydává Řád pro zdravotní a odbornou způsobilost osob při provozování dráhy a drážní dopravy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“).
2. Tento metodický pokyn se nezabývá možnostmi získání odborné způsobilosti k řízení drážních vozidel na dráze tramvajové, trolejbusové a speciální.
3. Odbornou způsobilost k řízení drážních vozidel na dráze celostátní, regionální a na vlečce a odbornou způsobilost k řízení lanových drah ověřuje drážní správní úřad, kterým je Drážní úřad. Žadateli, který prokázal odbornou způsobilost k řízení zkouškou vydá Drážní úřad průkaz způsobilosti k řízení. Zkoušce se může podrobit žadatel, který
  - a) dosáhl předepsaného věku (řídít drážní vozidla nebo lanovou dráhu mohou osoby, které dosáhly věku 21 let, řídit hnací vozidlo při posunu na dráze celostátní, regionální a na vlečce na území České republiky kromě posunu drážních vozidel obsazených cestujícími mohou osoby, které dosáhly věku 19 let) a vzdělání;
  - b) je spolehlivý k řízení (§ 46 a 46a zákona o dráhách). Spolehlivý k řízení není ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s řízením, nebo jiný trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže vzhledem k řízení a osobě žadatele je obava, že se dopustí stejného nebo podobného činu při řízení nebo komu byl soudem uložen trest zákazu činnosti spočívající v řízení. Za účelem zjištění, zda žadatel splňuje podmínku spolehlivosti, si Drážní úřad vyžádá podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů) výpis z evidence Rejstříku trestů;
  - c) prokázal svou zdravotní způsobilost;
  - d) podrobil se předepsané výuce a výcviku.

II. Odborná způsobilost k řízení drážních vozidel

1. Podmínky vzdělání a odborné způsobilosti osob k řízení jsou uvedeny:
  - a) elektrického hnacího vozidla na dráze celostátní, regionální a na vlečce v § 9 odst. 1 vyhlášky,
  - b) elektrického hnacího vozidla při posunu na dráze celostátní, regionální a na vlečce v § 9 odst. 2 vyhlášky,
  - c) elektrického hnacího vozidla pouze na vlečce v § 9 odst. 3 vyhlášky,

- d) motorového hnacího vozidla na dráze celostátní, na dráze regionální a na vlečce v § 9 odst. 4 vyhlášky,
  - e) motorového hnacího vozidla při posunu na dráze celostátní, regionální a na vlečce kromě posunu drážních vozidel obsazených cestujícími v § 9 odst. 5 vyhlášky,
  - f) motorového hnacího vozidla pouze na vlečce v § 9 odst. 6 vyhlášky,
  - g) parního hnacího vozidla na dráze celostátní, regionální a na vlečce v § 9 odst. 7 vyhlášky,
  - h) speciálního hnacího vozidla na dráze celostátní, regionální a na vlečce v § 9 odst. 8 vyhlášky,
  - i) speciálního hnacího vozidla pouze na vlečce v § 9 odst. 9 vyhlášky,
  - j) hnacího vozidla na dráze celostátní, regionální a vlečce, jedoucího jako vlak, jestliže žadatel je držitelem průkazu způsobilosti k řízení hnacího vozidla při posunu na dráze celostátní, regionální a vlečce, v § 9 odst. 10 vyhlášky.
2. Výuka pro získání odborných teoretických znalostí se provádí v rozsahu obsahového zaměření zkoušek k prokázání odborné způsobilosti k řízení podle příslušné části přílohy č. 4 vyhlášky (část A, B, C nebo D podle druhu drážního vozidla).
  3. Výuka, výcvik, odborná praxe a jízdní výcvik v řízení drážního vozidla se zajišťuje u dopravce, který je vybaven odpovídajícím drážním vozidlem. Výcvik v obsluze a jízdní výcvik v řízení speciálního hnacího vozidla se zajišťuje u provozovatele tohoto vozidla.
  4. Odborná způsobilost k řízení drážního vozidla se prokazuje pro
    - a) příslušný druh hnacího vozidla
      1. elektrická hnací vozidla stejnosměrné soustavy (E1),
      2. elektrická hnací vozidla střídavé soustavy (E2),
      3. vícesoustavová elektrická hnací vozidla (E3),
      4. motorová hnací vozidla (M),
      5. parní hnací vozidla (P),
      6. speciální hnací vozidla s provozní rychlostí do 40 km.h⁻¹ (SV1),
      7. speciální hnací vozidla s provozní rychlostí nad 40 km.h⁻¹ (SV2).
    - b) příslušnou kategorii železniční dráhy
      1. dráha celostátní, dráha regionální a vlečka (C),
      2. dráha celostátní, regionální a vlečka na území České republiky; pouze pro řízení hnacího vozidla při posunu s výjimkou posunu s drážními vozidly obsazenými cestujícími (C–P),
      3. vlečka (VL).
  5. Zkouška podle části V tohoto pokynu se provádí u dopravce nebo provozovatele speciálního hnacího vozidla, u něhož jsou dány předpoklady pro provedení části zkoušky, spočívající v prokázání praktických znalostí.
  6. Pro řízení jiného druhu hnacího vozidla na stejné kategorii železniční dráhy se odborná způsobilost prokáže doplňkovou zkouškou před zkušební komisí, a to ze znalosti konstrukce, údržby a řízení daného druhu hnacího vozidla. Podmínkou vykonání doplňkové zkoušky na dráze celostátní, na dráze regionální a na vlečce je
    - a) výcvik zaměřený na znalost konstrukce, údržby a odstraňování poruch daného druhu hnacího vozidla v délce nejméně tři týdny,
    - b) jízdní výcvik v řízení a obsluze daného druhu hnacího vozidla pod dozorem v délce nejméně čtyři týdny,
    - c) v případě vykonání doplňkové zkoušky k prokázání odborné způsobilosti k řízení parního hnacího vozidla také doklad o znalosti obsluhy lokomotivního kotle, praxe v obsluze lokomotivního kotle v délce nejméně čtyři týdny a praxe v řízení elektrického nebo motorového hnacího vozidla na dráze celostátní, dráze regionální nebo na vlečce po dobu nejméně jeden rok, prováděná bezprostředně před vykonáním doplňkové zkoušky.

7. Pro řízení stejného druhu hnacího vozidla kromě vlečky i na dráze regionální a celostátní se odborná způsobilost prokáže rozdílovou zkouškou před zkušební komisí, a to ze znalostí pravidel pro provozování dráhy a provozování drážní dopravy a podmínek pro stavby dráhy a provozuschopnost dráhy. Podmínky vykonání rozdílové zkoušky jsou uvedeny v § 16a vyhlášky.

III. Odborná způsobilost k řízení lanových drah

1. Podmínky vzdělání a odborné způsobilosti osob k řízení lanové dráhy jsou uvedeny v § 13 vyhlášky.
2. Výuka pro získání odborných teoretických znalostí se provádí v rozsahu obsahového zaměření zkoušky k prokázání odborné způsobilosti k řízení lanové dráhy podle části I přílohy č. 4 vyhlášky.
3. Odborná způsobilost k řízení lanové dráhy se prokazuje pro příslušný typ lanové dráhy.
4. Pro řízení lanové dráhy dalšího typu se odborná způsobilost prokáže doplňkovou zkouškou před zkušební komisí, a to ze znalostí konstrukce, údržby a řízení lanové dráhy. Podmínkou vykonání doplňkové zkoušky na dráze lanové je
  - a) výcvik v řízení příslušného typu lanové dráhy (obsluha a údržba lanové dráhy, znalost lan, zjišťování a odstraňování poruch, použití záchranného zařízení, obsluha náhradního zdroje elektrické energie) v délce nejméně jeden týden,
  - b) obsluha pohonu (řízení) lanové dráhy pod dozorem v délce nejméně jeden týden.

IV. Podávání žádostí o ověření odborné způsobilosti k řízení

1. Každý žadatel podává svou žádost o ověření odborné způsobilosti jako fyzická osoba, tj. odpovídá sám za její správnost a úplnost. Toto nevylučuje určitou součinnost žadatele a zaměstnavatele, zejména při opatřování žádostí potřebnými doklady a hromadném podávání žádostí.
2. Žádost o ověření odborné způsobilosti se podává na úředním tiskopise. Vzor platného tiskopisu žádosti o ověření odborné způsobilosti k řízení drážních vozidel je uveden v [příloze č. 1](#), vzor platného tiskopisu žádosti o ověření odborné způsobilosti k řízení lanové dráhy je uveden v [příloze č. 2](#).
3. Žádosti o ověření odborné způsobilosti k řízení lze zasílat poštou na adresu

Drážní úřad
sekce technická
odbor drážních vozidel
Wilsonova 300/8
121 06 Praha 2 - Vinohrady

nebo podat osobně v podatelně Drážního úřadu.

Podrobnější informace týkající se ověřování odborné způsobilosti k řízení Vám poskytnou tito zaměstnanci odboru drážních vozidel:

pracoviště Praha:

Alois Chromec

telefon: 224 641 838

602 668 808

e-mail: chromec@ducr.cz

Jana Hudcová

telefon: 224 641 838

602 693 294

e-mail: hudcova@ducr.cz

pracoviště Olomouc:

Ing. Svatopluk Bröckner

telefon: 602 650 659

e-mail: brockner@ducr.cz

4. Po obdržení žádosti Drážní úřad stanoví termín a místo konání zkoušky a sdělí jej s dostatečným časovým předstihem žadateli, a to písemně, telefonicky nebo e-mailem.
5. Doklady, které budou přílohou žádosti, nutno předložit u zkoušky v originále, ověřených opisech nebo ověřených kopiích, a to v českém jazyce. U cizojazyčných dokladů je žadatel povinen předložit též jejich ověřený překlad do českého jazyka. V zájmu zjednodušení a urychlení procesu zkoušek, zejména při ověřování dokladů předkládaných u zkoušky, doporučujeme spolu se žádostí o ověření odborné způsobilosti zaslat pokud možno originály dokladů, jako jsou doklady o odborné způsobilosti v elektrotechnice, o absolvování výuky, odborné praxe, výcviku, jízdního výcviku pod dozorem a výpis z evidence Rejstříku trestů. Od ostatních dokladů, jako jsou doklady o splnění podmínek zdravotní způsobilosti, o dosaženém vzdělání, průkaz způsobilosti k řízení v případě doplňkové, resp. rozdílové zkoušky aj., doporučujeme zaslat neověřené kopie těchto dokladů a jejich originály, ověřené opisy nebo ověřené kopie pak předložit u zkoušky.

V. Provádění zkoušek

1. Zkouška se skládá před nejméně tříčlennou zkušební komisí s tím, že alespoň jeden člen komise musí být držitelem průkazu způsobilosti k řízení příslušného druhu nebo typu drážního vozidla, jde-li o zkoušku z řízení drážního vozidla, nebo musí být držitelem průkazu způsobilosti k řízení drážního vozidla pro příslušný typ lanové dráhy, jde-li o zkoušku z řízení lanové dráhy. Drážní úřad jmenuje zkušební komisi a jejího předsedu, který musí být zaměstnancem Drážního úřadu.
2. Zkoušce se může podrobit žadatel, který
  - a) prokázal svou totožnost (občanským průkazem, cestovním pasem apod.);
  - b) je spolehlivý k řízení. Doklad o spolehlivosti k řízení, tj. výpis z evidence Rejstříku trestů podle § 18 odst. 2 písm. b) vyhlášky, již žadatel nepředkládá. Za účelem zjištění, zda žadatel splňuje tuto podmínku, si Drážní úřad výpis z evidence Rejstříku trestů vyžádá sám podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů). Žadatel, který se v posledních třech letech zdržoval nepřetržitě déle než tři měsíce mimo území České republiky, předloží doklad o bezúhonnosti obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů, vydaný státem ve kterém se po uvedené dobu zdržoval. Doklad nesmí být starší 90 dnů. Při uznávání dokladu o bezúhonnosti, který vydal příslušný orgán jiného členského státu Evropské unie, se postupuje podle zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace). Výpis z evidence Rejstříku trestů nebo doklad o bezúhonnosti se nevyžaduje při doplňkové zkoušce podle § 16 a zkoušce podle § 9 odst. 7 a 10 nebo § 16a vyhlášky;
  - c) předložil doklady o splnění podmínek zdravotní způsobilosti podle § 1 odst. 1 písm. a) vyhlášky,

- d) předložil doklady o splnění podmínek vzdělání a odborné způsobilosti
  - podle § 9 odst. 1 až 5 vyhlášky (žadatel o ověření odborné způsobilosti k řízení elektrických, motorových a parních hnacích vozidel) nebo
  - podle § 9 odst. 6 a 7 vyhlášky (žadatel o ověření odborné způsobilosti k řízení speciálních hnacích vozidel) nebo
  - podle § 13 vyhlášky (žadatel o ověření odborné způsobilosti k řízení lanové dráhy);
- e) předložil doklad o odborné způsobilosti k řízení (průkaz způsobilosti k řízení) – předkládá se pouze při doplňkové a rozdílové zkoušce;
- f) předložil jednu barevnou fotografii o rozměrech 3,5 x 4,5 cm;
- g) předložil doklad o zaplacení správního poplatku - kolkovou známku v příslušné hodnotě podle sazebníku poplatků, který je přílohou zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (viz bod 5 části VI.).

Přehled dokladů předkládaných žadatelem u zkoušky k ověření odborné způsobilosti k řízení drážních vozidel je uveden v [příloze č. 3](#).

Přehled dokladů předkládaných žadatelem u zkoušky k ověření odborné způsobilosti k řízení lanové dráhy je uveden v [příloze č. 4](#).

3. Pokud žadatel u zkoušky nepředloží všechny požadované doklady nebo požadované doklady nepředloží v originále, ověřených opisech nebo ověřených kopiích nebo předložené doklady nejsou v souladu s požadavky stanovenými vyhláškou, nebude ke zkoušce připuštěn.
4. V případě, že žadatel předloží u zkoušky všechny požadované doklady a tyto doklady jsou v souladu s požadavky stanovenými vyhláškou, bude mu sděleno, že splnil stanovené požadavky a bude připuštěn ke zkoušce. Při vlastní zkoušce se postupuje následovně:
  - a) žadateli bude představena zkušební komise,
  - b) žadatel bude seznámen se systémem zkoušky - zkouška se skládá ze dvou částí, a to z části zkoušky z odborných teoretických znalostí a z části zkoušky z praktických znalostí,
  - c) část zkoušky z odborných teoretických znalostí se provádí formou písemných testů
    - žadateli budou předány písemné testy a vysvětlí se mu způsob jejich vyplňování a vyhodnocování,
    - žadateli se stanoví časový limit na vypracování odpovědí testů,
    - u zkoušky z odborných teoretických znalostí se nesmí používat žádné pracovní pomůcky (kromě psacích potřeb).
  - d) Část zkoušky z praktických znalostí se skládá z praktického výkonu příslušné činnosti, které se prováděná zkouška týká
    - u osob řídících drážní vozidlo zejména z řízení příslušného druhu nebo typu vozidla (na jednom z typů vozidla, na kterém byl proveden výcvik) na dráze v provozních podmínkách a odstraňování provozních poruch,
    - u osob řídících lanovou dráhu zejména z obsluhy pohonu (řízení) příslušného typu lanové dráhy, obsluhy náhradního zdroje elektrické energie apod.,
    - u zkoušky z praktických znalostí lze používat také pracovní pomůcky, jako např. schémata, příručky apod.
5. Zkoušky jsou neveřejné.
6. Zkušební komise vyhotoví o vykonání zkoušky protokol, jehož nedílnou součástí jsou písemné testy vyplněné žadatelem, jejich bodové ohodnocení a písemné vyhodnocení prokázaných praktických znalostí. Protokol o vykonání zkoušky podepisují všichni členové komise.
7. Hodnocení části zkoušky z odborných teoretických znalostí se provádí podle stupnice
  - a) prospěl, jestliže žadatel dosáhl u zkoušky nejméně 80% dosažitelného bodového ohodnocení v jednotlivých testech,
  - b) neprospěl, jestliže žadatel dosáhl u zkoušky méně než 80% dosažitelného bodového ohodnocení v jednotlivých testech.

8. Hodnocení části zkoušky z praktických znalostí se provádí podle stupnice
  - a) prospěl,
  - b) neprospěl.
9. Zkouška se považuje za úspěšně vykonanou, je-li hodnocena stupněm prospěl při prokázání teoretických i praktických znalostí.
10. Každý žadatel, který se podrobil zkoušce, obdrží jedno vyhotovení protokolu o vykonání zkoušky bez příloh. Písemné zkušební testy jsou pouze přílohou protokolu o vykonání zkoušky, který je součástí spisu Drážního úřadu v dané věci.
11. Žadatel, který u zkoušky prospěl, vyplní na základě výsledku zkoušky „prospěl“, uvedeného v protokole o vykonání zkoušky, žádost o vydání průkazu způsobilosti k řízení. Tiskopis žádosti obdrží žadatel u zkoušky.
12. Na základě předložené žádosti vydá Drážní úřad žadateli průkaz způsobilosti k řízení. Průkaz způsobilosti obsahuje údaje podle § 20 odst. 2 vyhlášky. Průkaz způsobilosti si žadatel vyzvedne osobně na Drážním úřadě. Ve výjimečných případech může být průkaz způsobilosti doručen žadateli poštou. Při výměně starého průkazu způsobilosti za průkaz nový se vyžaduje vrácení starého průkazu způsobilosti.
13. Žadatel, který u zkoušky neprospěl, může vykonat opravnou zkoušku, a to z částí zkoušky, ve kterých neprospěl (tj. z části zkoušky z odborných teoretických znalostí nebo z části zkoušky z praktických znalostí), nejpozději do šesti měsíců od konání zkoušky. Opravnou zkoušku nelze opakovat.

VI. Doplnující informace

1. Zkouškou se prověřují znalosti žadatelů o ověření odborné způsobilosti k řízení drážních vozidel na dráze celostátní, na dráze regionální a na vlečce v rozsahu podmínek stanovených vyhláškou. Tato zkouška však nenahrazuje prověření znalostí z návodu na obsluhu konkrétního drážního vozidla, předpisů provozovatele dráhy a předpisů dopravce. Prověření těchto znalostí je povinností příslušného dopravce.
2. Náhradní průkaz způsobilosti k řízení (tzv. „duplikát“ průkazu způsobilosti k řízení) lze vydat pouze na žádost držitele tohoto průkazu náhradou za průkaz poškozený, obsahující neoprávněně provedené změny, zničený, ztracený nebo odcizený. V případě průkazu poškozeného nebo obsahujícího neoprávněně provedené změny musí být k žádosti přiložen stávající průkaz. O zničení, ztrátě nebo odcizení průkazu předloží žadatel čestné prohlášení. Za vydání duplikátu průkazu způsobilosti k řízení se vybírá správní poplatek podle sazebníku poplatků (viz odstavec 4 této části).
3. Za výměnu stávajícího průkazu způsobilosti k řízení, který neobsahuje všechny náležitosti včetně fotografie držitele ve smyslu § 20 odst. 2 vyhlášky č. 194/2005 Sb., za nový průkaz způsobilosti podle odstavce 5 přechodných ustanovení této vyhlášky se správní poplatek nevybírám.
4. Sazby správních poplatků podle sazebníku poplatků:
  - a) položka 59 písm. c) - poplatek ve výši 100 Kč za vydání průkazu způsobilosti k řízení drážního vozidla,
  - b) položka 16 písm. a) - poplatek ve výši 100 Kč za vydání duplikátu průkazu způsobilosti k řízení drážního vozidla.
5. Drážní úřad nařídí přezkoušení odborné a zdravotní způsobilosti osob k řízení v případě, že při řízení vykazují nedostatky, které mohou ohrozit bezpečnost drážní dopravy. Podle výsledku přezkoušení může Drážní úřad rozhodnout o omezení řízení nebo o zákazu řízení. V případě rozhodnutí o zákazu řízení Drážní úřad odejme osobě průkaz způsobilosti k řízení.

6. Drážní úřad nařídí přezkoušení odborné a zdravotní způsobilosti osob k řízení, má-li důvodné pochybnosti o zdravotní nebo odborné způsobilosti těchto osob. V těchto případech Drážní úřad zadrží průkaz způsobilosti k řízení do doby, kdy důvody pro zadržení průkazu pominou.
7. Doporučený vzor potvrzení o absolvování výuky odborných teoretických znalostí, odborné praxe, výcviku a jízdním výcviku pod dozorem pro žadatele o prověření odborné způsobilosti k řízení elektrických, motorových a parních hnacích vozidel je uveden v [příloze č. 5](#), speciálních hnacích vozidel v [příloze č. 6](#).
8. Doporučený vzor potvrzení o absolvování výuky odborných teoretických znalostí, výcviku v řízení lanové dráhy a obsluze pohonu (řízení) lanové dráhy pod dozorem pro žadatele o prověření odborné způsobilosti k řízení a lanové dráhy je uveden v [příloze č. 7](#).
9. Doporučený vzor žádosti o vydání duplikátu průkazu způsobilosti k řízení je uveden v [příloze č. 8](#). Tento vzor žádosti lze rovněž použít v případě žádosti o výměnu stávajícího průkazu způsobilosti, který neobsahuje všechny náležitosti včetně fotografie držitele ve smyslu § 20 odst. 2 vyhlášky č. 194/2005 Sb., za nový průkaz způsobilosti podle odstavce 5 přechodných ustanovení této vyhlášky.

VII. Přejídná ustanovení

1. Osoba s platným průkazem způsobilosti k řízení příslušného typu drážního vozidla vydaným před účinností této vyhlášky je osobou odborně způsobilou k řízení příslušného druhu drážního hnacího vozidla, do kterého náleží příslušný typ drážního vozidla.
2. Drážní úřad do 5 let od účinnosti této vyhlášky vymění ve spolupráci s držiteli stávající průkazy způsobilosti k řízení drážního vozidla, pokud neobsahují všechny údaje podle § 20 odst. 2 vyhlášky, za nové průkazy způsobilosti. Do doby výměny opravňuje stávající průkaz způsobilosti k řízení příslušného druhu hnacího vozidla podle odstavce 1.

VIII. Závěrečná ustanovení

Tento metodický pokyn nabývá účinnosti dnem 01.02.2006.

V Praze dne 30.11.2005

Ing. Pavel Kodým
ředitel Drážního úřadu